

YKSI lauantain puhujista on Kirsi Luoto. Vuonna 2011 otetussa kuvassa hänellä on kämmenellään Huutijärven peltokerroksesta löytynyttä palkanutta luuta ja kvartsi-iskoksia.

Mitä ihmettä Kangasalla tapahtui 400 vuotta sitten?

Huippuasiantuntijat kertovat lauantaina Aamulehden suorassa lähetyksessä Kangasalan erittäin merkittävän Sarsan alueen menneisyydestä.

Sari Rautanen

Aamulehti

● Kangasalan Sarsassa elettiin 400 vuotta sitten dramaattisia hetkiä. Kesäkuun 10. päivän vastaisena yönä vuonna 1604 kaikki Sarsankosken 12 myllyä yhtäkkiä pysähtyivät – kuin itse paholainen olisi tarttunut kiinni myllyjen rattaisiin ja pidellyt niistä kiinni.

Aikalaiset pitivät tapahtunutta maailmanlopun enteenä. Myöhemmin selvisi, mitä oikeasti tapahtui.

Arkeologian ammattilaiset ja harrastajat sekä muut historias- ta kiinnostuneet kokoontuvat 7.–8. syyskuuta Kangasalle Sarsa 8000 vuotta -tapahtumaviikon- loppuun, jonka teemana on Sar- san historia kivikaudelta uudelle ajalle. Alueen vesistöjen historia on yksi viikonlopun aiheista.

Aamulehti näyttää lauantain viisi luentoa suorana lähetykse- nä. Tapahtuma alkaa kello 12. Tal- lenne on katsottavana *Aamuleh- den* verkkosivuilla tapahtuman jälkeen.

MIKÄ?

Suora lähetys alkaa kello 12

● Sarsa 8000 vuotta -tapahtu- ma lauantaina 7.9.2019.

● 12–12.15 Tilaisuuden avaus, Kangasalan kaupunginval- tuuston puheenjohtaja Heikki Lyytinen.

● 12.15–12.30 Tervetuloa, Sarsa ry:n pj Marjo Hietikko.

● 12.30–13.10 Pirkanmaan maakuntamuseon tutkija Kirsi Luoto: Pirkanmaan maakunta- museon tutkimukset Kangasa- lan Sarsassa.

● 13.10–13.50 TkL, tietokirjailija Matti Hakulinen: Sarsan alueen vesistöhistoria – osa Järvi-Suo- mea.

● 14.30–15.10 Helsingin yli- opiston tohtorikoulutettava Marja Ahola: Viimeinen leposija Pirkanmaalla – näkökulmia kivikauden hautatutkimukseen Suomessa.

● 15.10–15.50 Biologi, profes- sori Heikki Toivonen: Sarsan luonto ennen, tänään ja huo- menna.

● 15.50–16.30 Vastaava tuotta- ja Heikki Mäenpää ja tuotanto- ryhmä: Muinainen Sarsa – Pai- kallishistoriaa tutuksi rikastet- tua paikkatietoa kehittämällä.

Vinkkejä etsimiseen

Sarsan 1,5 neliökilometrin kokoisella alueella on asuttu lähes 8500 vuoden ajan. Kangasalasta tuli jääkauden jälkeen solmu kohta idästä länteen ja pohjoisesta etelään kulkeville, koska harjujen laet tarjosivat kulkureitin suurimmaksi osaksi veden peittämässä maastossa.

–Sarsa on yksi Suomen pitkäaikaisimmista, pysyvistä asuinpaikoista. Koko Suomen historia pystytään kertomaan siellä asuneiden ihmisten ja luonnonilmiöiden kautta, tapahtuman vastaava tuottaja **Heikki Mäenpää** kertoo.

Alueelta ei ole toistaiseksi löydetty varmasti kivikautisia hautoja, mutta Mäenpään mukaan niitä on pakko olla. Lauantaina tarjolla on vinkkejä, millaisilta paikoilta niitä kannattaa etsiä.

Sarsan historian hahmottamisessa auttavat uudet työkalut, jotka hyödyntävät paikkatietoa. Mäenpää ja hänen tuotantoryhmänsä kertovat omassa luento-osuudessaan, kuinka Muinainen Kangasala -karttatyökalua voi hyödyntää.

–Kun käy Sarsassa, voi puhelimesta tai padista katsoa, missä on ja miltä paikka näytti muinaisten virtojen aikana.